

VEACUL NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XIII Nr. 1

Vineri 4 ianuarie 1957

4 PAGINI, 25 BANI

Chezășie a succeselor noastre viitoare

In cadrul operii de industrializare socialistă, în ultimii ani în țara noastră a luat o mare dezvoltare industria chimică. Această importanță ramură a economiei naționale este o creație a regimului democratic popular.

Care era în acest domeniu situația din trecut? Deși țara noastră dispune de bogate resurse naturale — sare, gaze naturale, petrol, carbune, minerale diferite și alte materii prime — guvernele burghezo-moșieresti nu se îngrijeau de a crea condiții pentru industrializarea acestor bogății. Trustrile monopoliste străine, interesate să obțină profituri maxime, împiedicau de toate căile dezvoltarea industriei chimice în țara noastră.

Trustul german „I. G. Farbenindustrie”, de exemplu, acaparase piața de coloranți a țării noastre. Un alt trust monopolist, „Solvay”, împiedica orice cercare de a valorifica, în cadrul unei industrie autohtone, una din cele mai bogății a țării noastre — sarele.

Acești soarii aveau și celelalte bogății naturale ale țării — erau exportate în stare brută la prețuri derizorii, păgubind astfel, an de an, economia națională. În același timp, pentru acoperirea nevoilor interne, țara noastră era nevoită, din cauza lipsei unei industrii chimice proprii, să importe produse finite la prețuri ridicabile.

Această rușinoasă stare de lucruri este acum de domeniul trecutului. În anul regimului democratic-popular, datorită investițiilor masive ale statului, a muncii însușite depuse de harnica noastră clasă muncitoare, a fost creată aproape „pe loc gol” o industrie chimică menită să valorifice bogățiile naturale ale țării.

(continuare în pag. 4-a)

La serbarea Pomului de iarnă micuțele s-au împrietinit repede. Ce interesant este să-ți compari coliturile, să arăți darurile primite...

Jumătate de milion de invitați

In dimineața aceea sute de telefoane din Moscova au sunat cu o insistență nemaipomenită. Și ca aruncați de niște ciudate resorturi sunt aparate s-au năpustit și Petia și Vanușka și Leolea, prichindei de-o șchioapă, care mai că nu sormiseră aproape toată noaptea stăpânind furtiv numai de ei și tinerii și micuța Muscica, pentru a se uriașul vocabular al limbii se se reduce abia la cuvintele „la-mă”, „Pa-pă” a făcut ochii mari, zgîndu-se curioasă spre misteriosul telefon.

— „A sosit? A sosit?” — ațita întrebau micuții nădrănuți. Și în mii de metri, alți Vanușka și alți Petia răspundeau la fel de îngrigurați: „Da!”, „A sosit!”, „E în gara Sibirskaja!”.

Peste câteva clipe, evenimentul a căpătat proporții de nedescris. Sute de copii din diferite cartiere au venit să vadă minunea, „Ancora” pe trei platforme speciale, la Moscova sosise Uriașul pădurilor, un braț gigantic de douăzeci de metri. Cel mai frumos exemplar de arbori coniferi din vestitele păduri ale Siberiei.

— Să știți că și Moș Gerilă trebuie să fie undeva pe aproape!” — i-a șoptit Vanușka, aprins de admirație, Lenocicăi.

— Aș, încă nu e Anul Nou! Și pe urmă, ce, parcă vine cu trenul?... Are ei telegarile lui mai puțin decât vântul.

Au trecut câteva zile. Ultimele zile ale anului 1956. Milioanele de copii ale Țării Socialismului trăseseră bilete de neuitat ale vacanței de iarnă. Marea Capitală a îmbrăcat

Insemnări înainte de plecare...

Era ultima zi pe care o petreceam la Tbilisi. La prinz urma să plecăm cu avionul spre „Riviera Caucazului”, la Suhumi.

Am pornit în oraș cu dorința ca în cele câteva ore care ne rămaseră, să revăd locuri ce mă încântaseră.

Se vestea o zi caldă. Pe străzi pășeau agale bărbăți în sacouri albe de mătase sau bambac și femei îmbracate în rochii de vară, ușoare și viu colorate.

În fața școlii pietonilor, am pornit cu prudență, ca să nu mă rădăcesc, pe aceeași parte a străzii pe care se găsea hotelul nostru.

Am ajuns în fața clădirii impunătoare a „Muzeului gruzin de istorie națională” și m-am apropiat să descifrez pe plăcuța de la intrare ora deschiderii.

Odată cu mine s-a oprit și o tânără care îmi ceru lămuriri în legătură cu muzeul, după cum mi-am dat seama. Mi-a venit să rid: tânăra luată drept localnică! Ce bucurie!

I am explicat cum am pus întrebările mele și ea s-a străduit, că iac parte dintr-o delegație română, că nici eu nu știu nimic în legătură cu muzeul.

— Sinteți româncă? Imi pare foarte bine că vă cunosc. Mă numesc Irina, Irina Kozaveoi.

Noua mea cunoștință era medic într-un oraș din Caucazul de Nord.

— Sinteți osetină de origine — imi spuse ea. Mă află în concediu și am venit la Tbilisi mai ales pentru muzeu și teatre. Dar acum, mergem împreună.

O priveam cu plăcere pe fata aceasta înaltă, cu corp voinic și frumos de om al munților, cu fața albă și ochii albaștri, cu păr bogat, prins într-un coc înșușit pe ceafă.

Ne-am luat de braț și am plecat împotriva razelor fierbinți de umbră a ei de mătase albastră, am pornit-o prin piața Lenin. Acum înțeleg o făcea pe ghidul. Am vizitat magazine alimentare, ne-am oprit pe la vitrine, am discutat despre cărți și scriitori, despre pantofi și îmbrăcăminte. Parcă o cunoșteam de când lumea pe Irina.

A finisat neapărat să intrăm într-o cofetărie, dar fiindcă înghețata nu era încă gata, mi-a cum-părat pentru drum ciocolată de vanilie.

— Este cea mai bună — m-a asigurat ea.

Mă mișcat această atenție venită din partea unui om pe care abea îl cunoșusem.

Pînă la plecarea avionului nu ne-am mai despărțit. Irina și-a lăsat bătă planurile personale, pentru care făcuse atita drum, și ne-a însoțit pretinzându-mi.

— Să vă dădă Dumnezeu în țara noastră — o invităm într-un glas.

— Cu mare plăcere. Mai ales că acum am acolo prieteni — adăugă ea zimbând.

Despărțirea ne-a îndurerat pe amândoi.

Cu toată ușața soarelui — eram peste 40 grade — Irina nu s-a mișcat de pe aerodrom pînă ce avionul nostru nu s-a îndepărtat.

În umbrela ei, ca o florică albastră, din ce în ce mai mică, s-a agitat multă vreme în aer.

ZOE RIGANI

O sărbătoare a frumosului

„Suița ucraineană” — unul din dansurile cele mai aplaudate de spectatori

De câte ori am fost vizitați de Ansamblul de stat de dansuri populare din U.R.S.S. condus de Igor Moiseev, spectacolele ce ne-au fost prezentate au constituit adevărate prilejuri de desfășurare artistică.

Ansamblul intru-nește o sumă de calități deosebite, care ocazional se desăvîșesc a programelor, o înșirire de coregrafice ce se perindă admirabil gândite și compuse. În egală măsură, spectatori sint cuceriți atât de iscusința maestrului de balet cit și de execuția ireproșabilă a soliștilor, precum și a întregului mănunchi de dansatori stăpîni pe o tehnică desăvîșită.

Programul bine alecutit, echilibrat și gradat cuprinde scene coregrafice cu temă, ca și suița de dansuri ale popoarelor U.R.S.S. ce ne înălțează specific diferitelor regiuni, ca și tablouri din viață, cu tot ce cuprinde ea mai caracteristic și mai firec.

De la primele dansuri, te surprind în mod deosebit două călități proprii unui ansamblu coregrafic de mare clasă: omogenitatea și disciplina. Dansatorii evoluează armonios, intru-o perfectă alinere, avînd toți același cînd este necesară o aceeași mișcare uniformă (a tuturor) coeziune și egalitate în mișcare, remarcîndu-se apoi cu deosebit parcursul plastic și muzical al brațelor, care adăugă la execuția perfectă a pasului de dans și așa imbinare fericită care te face să simți o compoziție echilibrată, viabilă și foarte bine pusă la punct.

În momentele de lirism, sau atunci cînd pasajele muzicale se succed calm, aceeași liniște se reliefează și

Salut pe cititorii gazetei „Veac nou”, le doresc succes în anul 1957. I. MOISEEV

Doă grațioase dansatoare interpretează cunoscutul „dans chinezesc cu eșarfe.”

In corpul executantului-dansator, ceea ce îți prezintă cu și mai multă evidență siguranța tehnicii și a interpretării sale. La atunci cînd ritmul se dezlănțuie pe vitează, admiră deopotrivă treptăția și execuția „cu brio” a pasului, cit mai cu seamă claritatea ce și-o păstrează pasul în ciuda acestui ritm deosebit de repede și de vioi.

Dansul belorus, cadrulul orașeneesc.

In interiorul gazetei:

Waldemar Lutks: Tinăra poezie tetonă.

Mireea Popescu: In jurul unor probleme ale artei plastice sovietice. (pag. 2-a)

Ștefan Simion: „Inlocuitorii” in industria ușoară sovietică. (pag. 3-a)

Boris Pôlevoi: Prietenia va birui ura. (pag. 4-a)

Hotăriri deschizătoare de largi perspective

Poporul român a pășit în anul 1957 încrezător în forțele sale, însuflețit de voința de a munci și lupta cu toată hotărîrea pentru a obține noi realizări pe drumul dezvoltării economiei naționale și al fâuririi unei vieți îndestulate, fericite. În lupta pentru înfăptuirea cu succes a acestor obiective, o mare importanță prezintă hotărîrile plenarei C.C. al P.M.R. care a avut loc în zilele de 27-29 decembrie 1956. Hotărîrile adoptate, care privesc cele mai importante probleme ale construcției socialiste, constituie o ilustrare vie a modului în care Partidul Muncitoresc Român îndeplinește rolul de forță conducătoare, dezvoltînd și studînd problemele complexe ce se ivesc în procesul construirii noii ordini, organizînd masele muncitoare pentru rezolvarea acestor probleme. Întregul nostru popor vede în aceste hotărîri o nouă expresie a veteștii linii politice a partidului, care exprimă necesitățile vitale ale dezvoltării economice și sociale a țării.

Plenara a făcut o amplă analiză a economiei naționale și a adoptat hotărîri de mare însemnătate, menite să asigure dezvoltarea continuă a tuturor ramurilor economiei. Aceste hotărîri sint străbătute ca un fir roșu de grija permanentă pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale clasei muncitoare. Această grijă izvorăște din însuși caracterul partidului clasei muncitoare, din caracterul statului democratic popular, stat al oamenilor muncii de la orașe și săte.

Ridicarea nivelului de trai al populației este cu puțină pe măsura progreselor realizate în dezvoltarea economică a țării. În cursul anului 1956, de pildă, producția industrială a crescut cu peste 10% față de 1955. Datorită investițiilor făcute au fost date în producție o serie de fabrici și alte obiecte industriale. A avut loc o îmbunătățire calitativă a activității industriale, exprimată prin creșterea productivității muncii și reducerea cheltuielilor de producție și de circulație. Toate acestea au permis partidului și guvernului să vină cu o serie de măsuri îndreptate spre îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor muncii.

Plenara C.C. al P.M.R. din decembrie a examinat rezultatele obținute în ultimul timp, avînd în centrul atenției sale sarcinile tratate de Congresul al II-lea al partidului — îmbunătățirea sistematică a condițiilor de viață și de muncă ale oamenilor muncii. Pe baza acestei analize, plenara a adoptat o serie de hotărîri de cea mai mare însemnătate, cu privire la planul de stat și bugetul statului pe anul 1957, la măsurile pentru îmbunătățirea actualului sistem de salarizare, precum și cu privire la înlocuirea actualului mod de constituire a fondului centralizat de produse agricole prin extinderea relațiilor comerciale între orașe și săte.

În scopul ridicării nivelului de trai al populației, plenara a stabilit că în perioada care urmează, continuînd dezvoltarea cu precădere a industriei producătoare de mijloace de producție, este necesar să se pună în centrul atenției sarcina dezvoltării sistematice și hotărîte a agriculturii și insus-

triel producătoare de bunuri de consum, concentrînd în aceste ramuri în mai mare măsură decît pînă acum mijloace materiale și financiare.

Plenara a dezbătut problema sporirii cîștigurilor tuturor categoriilor de muncitori pe calea îmbunătățirii sistemului actual de salarizare și normare. A fost adoptată hotărîrea de a se trece la revizuirea actualelor rețele tarifare, de a se majora salariile tarifare ale muncitorilor în același timp cu o mărire a nivelului cîștigului. Ca urmare a măsurilor propuse, salariul mediu tarifar va crește economia națională va putea crește în medie cu 36%, creșterea netă a cîștigului mediu față de cîștigul mediu actual urmind a fi de cea. 15%. Creșterea cîștigului mediu va fi mai accentuată la categoriile de muncitori cu salarii mici.

O deosebită însemnătate pentru dezvoltarea agriculturii în cadrul dezvoltărilor generale a economiei naționale, pentru întărirea bazei economice a țării, este hotărîrea de a continua a trairii populației, prezintă hotărîrea de a înlocui actualul sistem de cote obligatorii la majoritatea produselor agricole prin organizarea schimbului între oraș și săte pe baze comerciale. Statornicirea legăturilor între industrie și agricultură pe baze comerciale largeste contineșterea materială a gospodăriilor țărănești în creșterea producției agricole și a cerealelor-marfă, mărește interesul și inițiativa în producție a țărănilor. Aceasta reprezintă un sprijin puternic pe care țărănimul muncitorilor îl primește din partea clasei muncitoare, din partea statului democratic-popular.

Plenara a acordat cea mai mare atenție problemelor dezvoltării agriculturii, ramură a economiei de care depinde în mare măsură creșterea nivelului de trai al populației. Este necesar ca pînă la începutul celui de-al treilea cincinal să obținem o producție anuală de 15 milioane tone de cereale și sporuri însemnate de producție la celelalte culturi. De cea mai mare însemnătate este dezvoltarea și lărgirea continuă a sectorului socialist al agriculturii, care trebuie să joace un rol tot mai mare în aprovizionarea cu cereale-marfă și produse agro-alimentare.

Călușindu-se după principiul centralismului democratic în viața de stat și economică, plenara a stabilit o serie de măsuri pentru înlăturarea centralismului excesiv, îmbunătățirea și simplificarea planificării producției, lărgirea drepturilor și atribuțiilor factorilor populare și conducătorilor întreprinderii socialiste din industrie și agricultură, în vederea stimulării inițiativei creatoare a maselor de oameni ai muncii.

Hotărîrile plenarei sint primite cu multă însuflețire și căldură aprobate de masele de oameni ai muncii de la orașe și săte. Deschizătoare de largi perspective, ele vor determina un nou avînt în activitatea oamenilor muncii, pentru dezvoltarea economiei naționale și ridicarea nivelului de trai al întregului popor muncitor.

Am vizitat un colhoz din raion. Nu am înțeles dacă e milionar sau nu, dar am vizitat expoziția de toamnă a colhozului, în care erau expuse o mare varietate de produse: cereale și legume, vite cornute și porci, struguri, fructe, tutun și alte altele. Colhozicii spuneau că anul acesta a fost un an cam slab. Dacă e așa, mi-am zis, atunci țărăni! aceștia sint oameni deosebit de harnici, de pricepuți și chiar dacă nu sint milionari, vor fi în scurtă vreme.

Pe fețele lor am citit buna dispoziție, i-am văzut bine îmbrăcați. Aceștia sint semnele unei vieți îmbelșugate.

Era duminică, era toamnă și cum e și firesc în colhoz, era și o nuntă. O nuntă cu vornicei gătiți cu panglicii și tradiționalele ștergare. Am gustat și noi din chiseaua cu dulceață și am băut, după străvechii obicei, două pahare cu vin: unul în sănătatea marelui Kotoski, în orașul în care peste puțină vreme un nou bulevard va

Note de drum

La prietenii din Chișinău

Am în fața mea o carte poștală ilustrată. Pe ea, o mină încă nu se deplin stăpîna asupra condițiilor, a scris: „Ca amintire scriitorilor romîni, de la pionierii din Unghești”.

Ca amintire... Dragi pionieri ai Ungheșului, păstrează această amintire și ceva mai mult de cit ea. Dincolo de slovele stîngace revăd chipurile voastre vesele, privirile pline de îndrăzneală; revăd minunata voastră gară cu parculețul bine îngrijit, cu restaurantul de prim rang; imi răsuna și astăzi plăcut în urechi primele cuvinte rostite de funcționarul de la vamă, după ce am trecut frontiera: „Prietenii dumnea-voastră vă așteaptă în Unghești”.

Prietenii... Da, erau în gară de cea mică pînă la cel vîrstnic. Ne-am îmbrățișat. Eram pe pămînt sovietic și primele impresii prindeau să fie dăltuite în suflete.

Poetul Emilian Bukov spune în unul din poemele sale:

Țara-îmbrăcată-n schele
Omul face-un propriu cer.
Ard pe ziduri-naite stele
Și mai sus mereu se cer.

Imaginea aceasta a țării îmbrăcată în schele am avut-o permanent în fața ochilor în răstimpul — din păcate scurt — pe care l-am petrecut în R.S.S. Moldovenească.

Cu mulți ani în urmă am avut prilejul să mai vizitez aceste locuri. Pe atunci mealegruile acestea erau socotite drept o semicolonie. Pe atunci oamenii nu aveau prîet. Bun prîet aveau doar produsele acestui mînos pămînt. Analfabetismul înfrînt și mizeria tronau ca la ele acasă. A fost deci firesc ca să mă cuprindă mirarea și mai cu seamă bucuria cînd mi s-au înălțat tablouri cu totul noi, uimitoare.

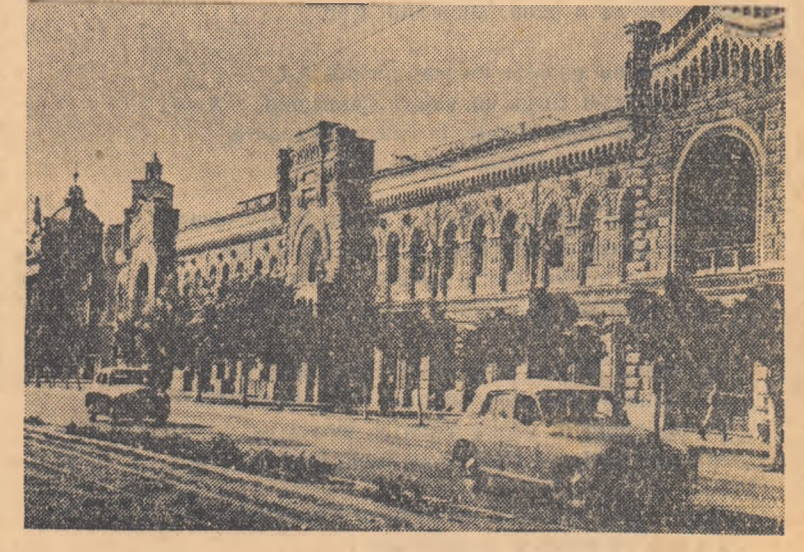
Iată câteva aspecte prinse într-un foarte scurt răgaz.

Chișinău... Nu poți vorbi despre inima R.S.S. Moldovenești fără a pomeni mai întîi de Prospectul Lenin. Minunat bulevard. Lărgimea acestei artere principale, ansamblul arhitectural al blocurilor ce-o străjulesc, înlocuirea lină pe asfaltul neted a trolebusurilor și a zeclilor și zeclilor de taxiuri și turisme, nenumeratele reclame cu neon, curățenia, gustul cu care sint amenajate numeroasele magazine, toate contribuie să te simți într-un mare oraș modern, civilizată.

Și cînd te pînștești că acum zece ani de-a lungul bulevardului nu existau decît ruine!

La Chișinău, ca și în alte părți ale Republicii Moldovenești, am auzit desprozițiuni semnificative ca acestea: „Aici s-a construit... Aici se va construi... Aici se construiește...”. Tot timpul ma urmărit imaginea înaltelor macarale înmînzinate mai în tot orașul. Se construiește. Repede, tracic, frumos și util. Case din blocuri de piatră. Locuințe și instituții de utilitate publică.

Dacă în clădirea nouă a Teatrului

Numeroase clădiri moderne, frumoase și confortabile au fost înălțate în ultima vreme în Chișinău. Printre ele se numără și clădirea comitetului executiv al Sovietului orașeneesc

purta numele lui Negruzzi, viața înainteașă cu pași de o poșă. Pași comunisti.

Cu asemenea pași înainteașă în treaga republică.

Să te fi încumetat cu ani în urmă să faci un drum pînă în părțile Orheiului — și mai cu seamă în mașină — ar fi fost o îndrăzneală. Astăzi acest lucru este o plăcere. Șoscaua asfaltată unduiește ca un uriaș șarpe din poveștile prinse nesfîrșitele tarlale ale colhozurilor și sovhozurilor. Un peisaj al construcției socialiste: nici o fișie răzleată de pămînt. Un peisaj care inspiră mîreție, putere.

La Orhei un tovarăș mi-a dat câteva explicații cu privire la viața

scăpa de la nuntă fără a te prinde într-o horă ori într-un briu moldoveneț? Cițiva colhoznici mai vîrstnici ne-au amintit, clipind șiret din ochi, să nu uităm a veni și la cumeștie. De ce nu? Cu plăcere...

Insera. Mașinile lunecau pe șosea cu oarecare înțemeială. Se lăsese o ceață lăptoasă. Atenție mărită! Pe șoselele R.S.S. Moldovenești circulația este deosebit de animată. Un amănunt: pe tot parcursul am întîlnit puține căruțe. Numai autobuse, camioane și turisme. Pămînt sovietic, viața sovietică.

DUMITRU IGNEA

MIHAIL COSMA

6004 SL / 106

Tînăra poezie letonă

Vorbind despre literatura sovietică letonă nu trebuie să uităm că vorbim despre unul din cele mai tinere vârstare ale literaturii sovietice. Cinci-sprezece ani, dintre care trei s-au scurs în lupte crâncene împotriva fascismului, nu pot constitui o perioadă suficientă pentru dezvoltarea unei literaturi.

În acești ani grei, cînd era în joc însăși existența statului sovietic, ani în care ostășii letoni, alături de ostașii celorlalte popoare frățesi ale Uniunii Sovietice au apărat cu prețul singurii lor pămînt patrie, s-a născut, a crescut și s-a format linăra poezie sovietică letonă. Inceputurile acestei poezii, cu alte cuvinte primul contact al poeziei letoni cu realitatea sovietică, nu au fost lipsite de greutate, de căutare. Necunoscînd în suficiență măsura, în profunzime, principiile metodei realismului socialist, poezii letoni substituiau deseori arti adeverată prin lozinci, convinși că în felul acesta exprimeau gîndurile și năzuințele poporului lor, că servesc literatura patriei lor.

Dar, cînd în primele zile ale războiului, poezii letoni au intrat ca voluntarii în rîndurile armatei, primind același laîn cu ceilalți ostași, imbrăcînd aceași mantie soldătească și trecînd prin aceleași greutăți și lipsuri, adică atunci cînd au cunoscut viața așa cum este și oamenii care o trăiesc au înțeles că poezia trebuie să fie ecuată inimii poporului, că ea trebuie să exprime gîndurile, durerile și bucuriile lui. Limbajul, imaginile poetice au devenit mai simple, pe înțelesul tuturor și asta fără ca nivelul artistic al poeziei să scadă. Dimpotrivă, însușindu-și bogata limbă a poporului, poezia nu a avut decît de câștigat. Au existat însă și alți factori care au contribuit la dezvoltarea poeziei letoni: minunatul nostru folclor și versurile marelui poet Ian Rainis. Cele aproximativ un milion de cîntece populare adunate în culegeri, n-au putut să nu-și exercite binefăcătoarea influență asupra creației poezilor letoni. În același fel putem vorbi și despre influența pe care a exercitat-o asupra poeziei noastre gîndirea poetilor profunzi, atocuprinzătoare, înaintată, a clasicii literaturii letoni, Ian Rainis. Clasa muncitoare — spunea marele nostru Rainis — este clasa de temelie a societății și este o cinste să te ații în rîndurile combatanților ei. Urîndu-și îndemnul, tinerii noștri poezii s-au alăturat acestor clase, iar versurile lor au început să cînte lupta pentru viața cea nouă.

Toți acești factori au contribuit la aparierea poeziei noastre pe una din cele mai înalte poziții. Pină și Arvid Girgulis. Înainte poet modernist care blestema viața și omul, a început să scrie versuri mișcătoare, atunci cînd l-a cunoscut pe ostășii muncitorii și țărani care în înclătarea războiului dădeau dovadă nu numai de eroism dar și de un adînc umanism, vîndînd uriașe, nesecate forțe lăuntrice.

În anii de după război poezii Letoniei Sovietice s-au lovit însă de noi obstacole, de altă natură, pe care trebuiau să le biruiască. După război, viața patriei noastre s-a schimbat profund, într-un ritm neașteptat. Într-un timp relativ scurt, muncind fără preget, poporul care a dovedit același eroism, aceeași abnegație ca și pe front a reconstruit economia țării distrusă de război. Țărani muncitori au început să înjghebeze colhozuri și acesee binefetele nu fără greutate, ci în focul unei ascuțite lupte de clasă. Țărani muncitori se transformă treptat într-un alt om, într-un om nou, cu

Articol scris pentru „Veac nou” de WALEDEMAR LUTKSS

alte concepții despre viață și muncă. Incepea să spună cu mîndrie: „ogoașe noastre”. Poezii noștri, care aveau datoria să vadă și să priceapă toate aceste minunate transformări, care aveau datoria să imbrățișeze în creațiile lor nobila, constructivă muncă a poporului, nu au reușit însă să-și facă pe deplin datoria. Care a fost cauza? Una din cauze a fost faptul că ei n-au izbutit să pătrundă în acest complex proces de transformare. Adeseori, poeziile publicate erau superficiale, în ele realitatea nu era redată veridic. În versurile lor poezii se bucurau că tractorarele erau peste haturi, că ogorarele se întindeau cu vece cu ochii, că viața colhoznicilor devine tot mai îmbelșugată s.a.m.d., dar toate acestea nu constituiau decît letura exterioară, de suprafață a vieții celei noi. Din păcate, poezii, și nu puțini erau aceștia — nu reușeau să vadă în spatele faptelor oamenii, gîndurile și simțămîntele lor. Poezia letonă trecea printr-o perioadă critică, începea să bată pasul pe loc, iar criticii, care mai de care, se străduiau să demonstreze că poezii nu reușeau să înțeleagă viața cea nouă care se dezvoltă, transformările sociale și economice prin care trece patria lor. Dintr-o țară eminentă agricolă, Letonia se transformase într-o țară industrială, înzestrată cu tehnica cea mai modernă și, odată cu aceste transformări creștea și cerințele față de literatură. Exigența cititorilor, în marea lor majoritate muncitori și colhoznici, cerea ca scriitorii și poezii să ridice în lucrările lor probleme noi, vii, rupte din viață, să-și caute eroii în mijlocul lor.

Cititorii cereau poetului să cînte omul viu, așa cum este el în realitate, cu singele clocotind în vine, urînd și iubind, dînd piept cu greutățile, răzbind îndoielile, clădindu-și o viață nouă. Se părea însă că poezia cedase fîntîniata prozei, reprezentată de romanele scriitorilor Vilis Lālis, Anna Saksas s.a. Este adevărat că la începuturile din secolul noștrii a contribuit și cultul personalității și interpretarea nejustă a unor probleme de estetică, cum ar fi de pildă problema tipicului, alți din poezii letoni nu s-au gîndit să arunce vina în seama realismului socialist. Ei și-au dat seama că metoda nu are nimic de-aface cu conținutul uneori neconvingător al versurilor. Și totuși, poezia nu putea să lipsească! Prezența ei era reclamată de cititori, de oameni.

Luptînd neconștient pentru înțelegerea vieții înconjurătoare, pentru interpretarea justă a metodei, poezia sovietică letonă a continuat să doborîre barierele ivite în cale, și-a adîncit conținutul și și-a lărgit cuprinderea — e drept nu a fost de repede cum ar fi fost de dorit. Poezii au dat nume noi și valori artistice noi de versuri, cum ar fi acele ale lui Jan Sudrābkins, Mirza Kempe, Andrei Balodis, Bruno Saulitis, Andris Veian, Oļra Batisti s.a., foarte apreciate de cititorii și criticii.

În lupta împotriva tuturor greutăților ei au avut un puternic sprijin: ideologia clasei muncitoare.

Poezii rufi de viață, care se închid în crusta egoismului, acei pierme care-și strunesc lira pentru a cînta mîncătoarele lor trăiri personale, nu fac decît să se îndepărteze de viață, de realitate, ajungînd la orbire ideologică, lucru pe care abia îl așteaptă a-

pologetii ideologilor străine marxismului.

După cum se știe „Congresul XX al P.C.U.S., care a demascat și condamnat cultul personalității, a deschis orizonturi noi inițiativă în creația poetică. Vechilor continenți de poezii li s-au adăugat forțe tinere și talentate. Astăzi, eroul liric este omul nou, care simte răspunderea pe care poartă față de poporul său, care năvălește cu hîrnicie și dragoste pentru el și pentru toți, omul nou, produs al societății socialiste. Acest erou, diferit de eroii trecutelor noastre voră, trăiește și se bucură de viață, iubeste, ba poate fi chiar și gelos, suferă și luptă, și un cuvînt este un om viu în care fiecare se poate recunoaște. Trebuie să adăog că eroul liric de azi nu este o abstracțiune, un om fără biografie, fără loc în societate. El este tînrul care munceste în fabrică, sau fata din colhoz etc. După părerea mea, aceasta este poezia adevărată, cu un adînc și valoros conținut literar. Despre această poezie poporul, recunoscîndu-se într-o oarecare măsură, poate să spună: „Da, asta simțim noi!” Pe făgusul acesta au pornit și poezii „bătrîni”. De pildă, Mirza Kempe a publicat minunate poezii de dragoste.

Nu sînt teoretician și cu articolul de față nu cred să fi descoperit pentru cititorul român vreou nouă Americă. M-am străduit doar să expun pe scurt unele aspecte ale bucuriilor și greutăților pe care le întâmpină poezii letoni în nobila lor muncă de luptători cu condeii pentru o viață nouă.

K. KOTOV: „Spre școală”

In jurul unor probleme ale artei plastice sovietice

Nicînd în anii din urmă discuțiile cu privire la problemele artei plastice nu au fost atît de vii și pasionate în Uniunea Sovietică ca în prezent. Impulsul a pornit și aici de la Congresul al XX-lea al P.C.U.S. care a dat exemplul unei analize pătrunzătoare, atît în ce privește realizările obținute, cit și greșelile, exagerările și denaturările care s-au ivit în trecut. Pe de altă parte, discuțiile sînt stimulate și de pregătirile în vederea primului Congres al artiștilor plastici sovietici și a expoziției unionale din 1957, pe care consacrand-o celei de a 40-a aniversări a instaurării puterii sovietice, artiștii plastici vor s-o ridice la înălțimea acestui mare eveniment.

Pentru cel ce urmărește mai îndeaproape discuțiile, lupta de opinii din ultimul an în legătură cu sarcinile, metodele și perspectivele artelor plastice, deosebirea față de trecutul nu prea îndepărtat este evidentă. Evidente sînt și foloasele teoretice și desigur și practice pe care le va aduce punerea curajoasă a unor probleme controversate și combaterea necurătoare a tot ce era inerție, rutină, stagnare.

Declarînd război dogmatismului și metodelor administrative în problemele de artă, artiștii plastici sovietici se străduiesc să înlăture din cale tot ce împiedică dezvoltarea deplină a individualității creatoare și înflorirea multilaterală a artei sovietice, tot ce favorizează uniformitatea și cenusul în creația artistică. Nu s-ar putea afirma că aceste vicii nu au fost combătute și înainte. Nou este însă faptul că participanții la discuții nu se mai mulțumesc cu formulări vagi și generale ci merg în adîncime, analizează și caracterizează mai concret situația, nu ocolesc problemele și întrebările cele mai delicate și nu se dau în lătură de la critica cea mai acerbă atunci cînd consideră că ea este necesară, că poate ajuta. În focul discuției s-au auzit uneori și cuvînte prea tari, critici prea vehemente și personale: ici-colo au fost formulate chiar puncte de vedere străine artei sovietice.

Totuși, așa cum a subliniat N. Mihailov, ministrul Culturii al U.R.S.S., în cadrul recentei consfățuirii cu artiștii plastici, majoritatea covârșitoare a artiștilor și-au afirmat adevăratele metode realismului socialist și convingerea că pe această cale se pot obține rezultatele cele mai valoroase în creație. „În opoziție cu arta burgheză formalistă — scria într-un articol publicat nu de mult în „Pravda” pictorul S. Gherasimov — arta realismului socialist, arta afirmării vieții, urmează în dezvoltarea ei cele mai bune tradiții ale marii arte din trecut. Ea este succesoarea ei demnă și se străduiește să răspundă cît mai deplin cerințelor vieții noi, contemporane”. Bazele metodei realismului socialist nu numai că nu au fost zdruncinate ci sînt întărite din această dezvoltare creatoare. Încercarea unora de a identifica greșelile și scîderile provocate de concepțiile dogmatice din trecut cu însăși esența realismului socialist a dat greș. Ceea ce trebuie criticat și este criticat astăzi cu toată țărnia și cu întreg arsenalul unor argumente și probe peremptorii este înțelegerea greșită, mărginită a acestei

Centenarul lui M. I. Glinka

La 15 februarie se vor împlini 100 de ani de la moartea marelui compozitor rus M. I. Glinka. Aniversarea aceasta va lua mare amploare și va scoate în evidență aprecierea deosebită de care se bucură marele compozitor rus.

La Moscova, la Teatrul Mare al U.R.S.S., la Leningrad, în clădirea Teatrului de operă și balet „S. M. Kirov”, în regiunile R.S.F.S.R. și în capitalele republicilor unionale vor avea loc simpoioane pe tema operei lui M. I. Glinka, vor fi deschise expoziții și se vor inaugura monumente închinete marelui compozitor. În cadrul simpoioanelor vor avea loc spectacole cu operele lui M. I. Glinka.

Între 14 și 21 februarie 1957, în capitalele republicilor unionale și în marile orașe, sărbătorirea lui Glinka se va desfășura în cadrul unei „Săptămîni a muzicii ruse”.

Se vor pune în vînzare tiraje de masă cu operele compozitorului rus, lucrări de prezentare a personalității lui, albume cu fotografie precum și reproduceri de sculptură reprezentînd pe M. I. Glinka.

Editura muzicală de stat a Uniunii Sovietice va edita operele lui M. I. Glinka în toate limbile popoarelor Uniunii Sovietice.

În cursul anului 1957, vor apare

imprimare pe plăci, operele și alte cîntece interpretate de cei mai buni solisti și colective ale țării.

Jubileul unui institut

La sfîrșitul anului trecut s-au împlinit 25 de ani de activitate a Institutului americano-sovietic din San-Francisco. Înființat în 1931 de un grup de intelectuali americani, institutul a militat în tot acest timp pentru stringerea legăturilor între S.U.A. și U.R.S.S.

În afară de organizarea unei biblioteci cuprinzînd traduceri de cărți sovietice și lucrări despre Țara Socialismului, institutul s-a ocupat și de tipărirea unui mare număr de broșuri despre Uniunea Sovietică, multe din ele scrise de autori americani. De un mare succes s-au bucurat expozițiile de artă plastică sovietică, organizate în muzeele din San-Francisco.

În anul celui de al doilea război mondial, institutul a editat revista „Cultura sovietică în timp de război”, a publicat o culegere de povestiri ale scriitorilor sovietici „Mai tare ca moartea”, și a organizat peste 70 de expoziții închinete Uniunii Sovietice și realizările ei.

Premiera baletului „Spartakus”

În seara zilei de 27 decembrie, la Teatrul Academic de operă și balet „S. M. Kirov” din Leningrad, a avut loc primul spectacol cu baletul „Spartakus” al compozitorului sovietic Aram Hacıatryan.

Noi documente despre A. M. Gorki

Cercetătorii literari ai „Muzeului de literatură Gorki” au descoperit în arhivele orașelor Moscova, Leningrad și Gorki peste o mie de noi documente referitoare la viața și activitatea lui A. M. Gorki. Documentele conțin interesante relații și date autobiografice în legătură cu copilăria marelui scriitor, precum și unele precizări ale buucii și tatălui scriitorului.

Cronica cinematografică

Primele bucurii

Filmul realizat după un roman valoros are de la bun început un mare avantaj: material dramatic consistent, care oferă adîncime eroilor, versimii situațiilor, bogăție fondului social pe care se desfășoară conflictul. Și un mare dezavantaj în același

„Revoluția din 1905 a fost înfrîntă. Cei mai buni jii ai Rusiei deportați în Siberia” — se asociază vocea comentatorului tristei imagini cu care începe filmul. Apoi aparatul se înalță și prinde în obiectiv chipurile istovite ale deținuților. Pe obrazul unuia din

Scenă din film

timp: creează spectatorului o optică de apreciere exigentă, pretențioasă, într-un fel, preconceptuă.

Noul film sovietic „Primele bucurii”, realizat după romanul cu același nume al lui Konstantin Fedin trece cu succes peste această dificultate. Cel care a îndrăgîit romanul n-a suferit o dezamăgire. La răgîșit cu bucurie în film pe tînrul dar dîrzul, înflăcăratul luptător Kiril Izevok, pe înțeleptul legalist Rogozin, pe admirabila sa tovarășă de viață Xenia, pe frumoașa dar stăbuța Liza sau pe scriitorul și în fond egoistul, țapul scriitorului Pastuhov. În linii mari, caracterelor principalilor eroi ai filmului au urmat tractoriștii lor dramatici așa cum a fost concepută de scriitor, pe alocuri îmbogățită prin mijloacele de expresie propriei arte de sinteză care este filmul.

Întă de pildă Inceputul acțiunii. Pași oboșiți, picioare abia ținîndu-se trag anevoale lanțurile grele prin noroiul drumurilor desfundate ale Rusiei.

et — Piotr Rogozin, un plan mai propriu desigur o lumină interioară, adevîntă și încadrare în viitor — care lanțurile nu le-au putut istovii. Toată scena ocupă cîțiva metri de film, cîteva secunde de proiecție poate. Dar ea cuprinde ideea întregii, imagini complete ce sugerează atmosfera Rusiei de după 1905, idealurile ei înbăușite pentru moment, dar nu ucise.

În fața ochilor spectatorului încep să se contureze caracterelor eroilor, crezurile și pasiunile lor.

Tot în prima scenă o cunoaștem pe Xenia, soția deținutului Rogozin. Un chip crispat de durere, slăbit de griji și istovii de muncă. O gură mare, seceră, ce închide în ea, nerostită, dureri ascuțite, tăinice.

Pe aceste coordonate complexe — unori contradictorii dar sincere, reale, sînt construite de regizor personajele filmului. Xenia va și să moară cu demnitate refuzînd să trădeze cauza revoluției, deși se teme și e atît de îngrijorată de soarta copilului și bărbatului său. Elevul Izevok proaspăt intrat în acțiunea revoluționară privește cu ochii tîmtoși, copilărește înspăimîntați, ideea deportării în Siberia de care-i vorbește într-o zi revoluționarul Rogozin. Dar știe să tacă, să suferă cu bărbăție mătrăturile poliției țariste, pentru a nu-și trada tovarășii. În el țărnia crește treptat, ca o convingere ce-l va însoți pină la moarte. Cele două cuvînte „Libertate și independență” scrise pe catelul de amintiri dăruit Lizei — la început în joacă, dînr-un avînt copilăresc, se vor sîpă în sufletul tînrului, lozîncă vie a vieții și activității sale ulterioare. Iși va pierde tîbulin, care slăbă în fața voinței pînîlilor se va mărirea cu un bogătos. Poate că la testarea din închisoare nu-și va mai găsi hîrîncă, mamă, bună și înțeleptă. Va mîrda desigur și oostia tinereții, dar va căpăta ceva care va da rost de acum înainte întregii existențe, îndemnul țării sale: conștiința cauzel pentru care luptă.

„Am urut și eu, cînd eram tînr, să urc pe baricadă — îi mărturiseste la un moment dat eroului, scriitorul Pastuhov — dar n-am găsit calbra spre ea. Tu însă ai găsit-o”. În esență deosebirea dintre cele două generații de oameni descriși în filmul „Primele bucurii”. Pe de o parte jilantropii, proprietarii ai aziurilor de noaple, intelectuali ce visează o societate fără exploatare dar care, ruși de masă nu se hotărîsc să renunțe la comoditatea vieții lor, și pe de altă parte oameni înaintați ce-și sacrifică tinerețea, familia, fetele care sînt pentru a fiuri chiar cu prețul vieții societății de mîine.

Conflictul dintre cele două generații e ascuțit, evident. El apare în discuțiile dintre Izevok și Pastuhov sau Tretubîn, în scena interogatoriului lui Pastuhov cînd acesta se dezice de prietenii „incomodi” — admirabil construit regizorul — în care bătrînu hama, venit să-și exprime admirajia față de scriitorul pe care-l credea un „revoluționar” e imbrîncit cu putere pe scara de comodul și egoistul artist burghez, gata să declare, pentru a se liniști cî, în definiție, „conștiința omului nu e dead o fiară”.

Deși tînr, regizorul Vladimir Basov, elev al lui Romm și Iutevici, dovedește în „Primele bucurii” preciepe și talent, pătrundere psihologică și calități de portretizare.

Mai puțin reușit ca pgesuitor cu aparatul de filmat (imaginile sale sînt destul de statice, compoziția elementelor cadrului neutră față de miscarile eroilor), regizorul Basov a izbutit admirabil pe linia portretelor cinematografice. Rămîn de neuitat figurile — judicioase alose, valoros interpretate și apoi puse în evidență de operator — a unor eroi ca Xenia (actrița Menškova), fetița Anocka, Subnikov, sau bețitul hama de port. După emoționantul film „Școala rajului”, „Primele bucurii” confirmă din nou talentul pe cale de maturizare al lui V. Basov.

Cuprinzînd doar prima parte a romanului lui Fedin, acțiunea se oprește la momentul deportării tînrului revoluționar Izevok în Siberia — un sfîrșit trist, care ar trebui să determine caracterul întregului film. Și totuși, prin căldura și poezia personajelor, prin dîrzenia și curajul, prin țărnia caracterelor lor, filmul proiectează în inima spectatorului optimism, deplină încredere în viitor.

ISHAK MAȘBAS

R i u l

Un pîrliaș, prin pietre, se scurge liniștit. Să urle nu-ndrăznește — ci șoptînd, coboară... O frunză dacă-i cade pe umeri, copleșit, Abia se mai tîrăște sub groaznică povară.

Dar al pîriu, cu chiot sărînd din stîncă-n stîncă, Îl jese înalte să-i dele autor, Iar frunza, peste unda zglobie și adîncă Plutește ca o pană, alunecînd ușor.

O baltă nu găsește tovarăș niciodată ! Ci rîul vesel curge cu valuri spumegînd, Și zîd de fraji, și sute, în cale-i vin îndată. Și-acuma iată-i fluviu, măreț alunecînd.

Prin munți sărea ca linxul... Acum, în șes, departe, Parcă trudit de zbucium, ușor, se domolește. Și brusc, în zecă brațe, privește-l, se desparte, Că-n milul său și-o luntre, greoi, se-mpotmolește.

Și apele-i bătrîne par moarte. Deodată, În țărnițele-abrupte pămîntul blind îl prinde... El, ogîndînd în valuri pădurile, înoată — Măreț fluviu — liber și sprinten, înainte.

Obstacolele toate, ca pe dușmani, le-nvinge. Cu ură, cu minie și încăpăținare ! Involburat, puternic, spre fînta lui se-mpinge. Rupînd din malul negru cu valurile-gheare.

...Și iat-o moară... Iată căsuțele plăpînde. O fată care cîntă în sălcii, jos, pe maluri... Un băiețel stă gata în apă să se avînte... Cugetător, un tînr privește lung la valuri...

Șoptește pîrliașul prin pietre. Îl așteaptă Și bucurii, și lacrimi, pe calea lui măreată. Va merge către fîntă mereu, treaptă cu treaptă

...Eu sînt pîrlul: toate acestea-mi stau în față!...

In romînește de H. GRAMESCU

N. KOVTUNOV: „Februarie”

MIRCEA POPESCU

ALICE MANOIU

In pragul unui nou an de muncă

Membrii consiliului regional AR.L.U.S.-Craiova s-au intrunit recent pentru a analiza activitatea...

In prima parte a sedintei, tov. Mihai Smarandache, seful sectiei de propaganda a comitetului regional P.M.R. a vorbit despre rezultatele tratative...

Tov. Elena Dobrescu, directoarea Intreprinderii textile „Independenta”, Ana Ioana, muncitoare la fabrica de confectioni „I. C. Frimu”, profesorul N. Craicunescu, de la scoala medie nr. 2 si alti participanti au relevat roadele...

Darea de seama prezentata de tov. Atanasie Popescu, secretarul consiliului regional AR.L.U.S. a subliniat stradania organizatiilor AR.L.U.S. de a deslusa o activitate mai bogata...

Ati din darea de seama citi si din cuvintul participantilor la discutii a reusit ca in ultimul timp consiliile regionale AR.L.U.S. si comisiile din intreprinderi au reusit sa-si apropie in mai mare masura munca de necesitati...

Discutiile au relevat, de asemenea, ca pentru a dezvolta o activitate mai interesanta, mai utila, e necesar ca ele sa intareasca colaborarea cu celelalte organizatii de masa, cu asociatiile stiintifice si tehnice, precum si cu institutiile culturale si de stat.

De asemenea, consiliul regional va deslusa o mai bogata activitate de popularizare a vietii colhoznice, va organiza mai multe actiuni in rindul cadrelor didactice, al medicilor, juristilor si al studentilor.

Adoptind planul de activitate pe primul trimestru al anului 1957, membrii consiliului regional AR.L.U.S. Craiova si-au exprimat hotarirea de a face totul pentru ca prevederile sale sa fie transpuse in viata.

MARIA COSMETATOS

ACTUALITATI TEHNICE

Motonava cu aripi submarine

Asta vara moscovitii au urmarit cu interes cum pe suprafața ca oglinda a lacului de acumulare Himkii zbura cu mare viteza o mică șalupă. Zbura, căci corpul ei aproape că nu atinge apa.

Dupa ce au făcut proba șalupii, constructorii au elaborat un proiect de motonava pentru pasageri. Noul tip de motonava se deosebeste de celelalte prin aceea că are două aripi submarine. Una se află sub prova, iar cealaltă sub elice. Secțiunea transversală a aripii or motonavei este identică cu cea a aripii de avion.

Relevind o serie de succese înregistrate în munca consiliului regional, a consiliilor raionale și comisiilor, tov. St. Ardeleanu, redactor șef al ziarului „Inainte”, dr. Ion Birzu, Titus Bulum, de la Directia regională C.F.R. ș.a., au arătat însă că, în general, organizațiile AR.L.U.S. nu se interesează destul de eficientă activităților întreprinse.

Tractor cu motor Diesel electric

Constructorii de tractoare din Celesbink au construit anul acesta un tractor cu motor Diesel electric „D.E.T.-250”. Noua mașină va fi folosită în exploatarea forestieră.

Tractorul Diesel electric este echipat cu motor de 12 cilindri în patru timpi. Motorul pune în funcțiune două generatoare electrice care alimentează un puternic motor electric.

Anul acesta, un loc deosebit în munca organizațiilor AR.L.U.S. din regiunea Craiova îl vor ocupa acțiunile consacrate ilustrării roadelor colaborării romino-sovietice pe țărîm economică și culturală.

De asemenea, consiliul regional va deslusa o mai bogată activitate de popularizare a vietii colhoznice, va organiza mai multe actiuni in rindul cadrelor didactice, al medicilor, juristilor si al studentilor.

Adoptind planul de activitate pe primul trimestru al anului 1957, membrii consiliului regional AR.L.U.S. Craiova si-au exprimat hotarirea de a face totul pentru ca prevederile sale sa fie transpuse in viata.

MARIA COSMETATOS

cu aparate de control, de precizie și cu aparatură pentru menținerea unei temperaturi constante.

„Ochiul electronic” în fundul mării

Cind pe vasele pescărești se dă comanda de ridicare a năvodului, nimeni nu știe dacă plasa e pînă sau nu. Dacă ar exista vreo posibilitate de a privi sub apă, atunci cu forțe pulve s-ar putea găsi cantități mari de pește.

...In cabina-laborator a vasului „Academician Vavilov”, destinat cercetărilor științifice, a fost instalat un televizor.

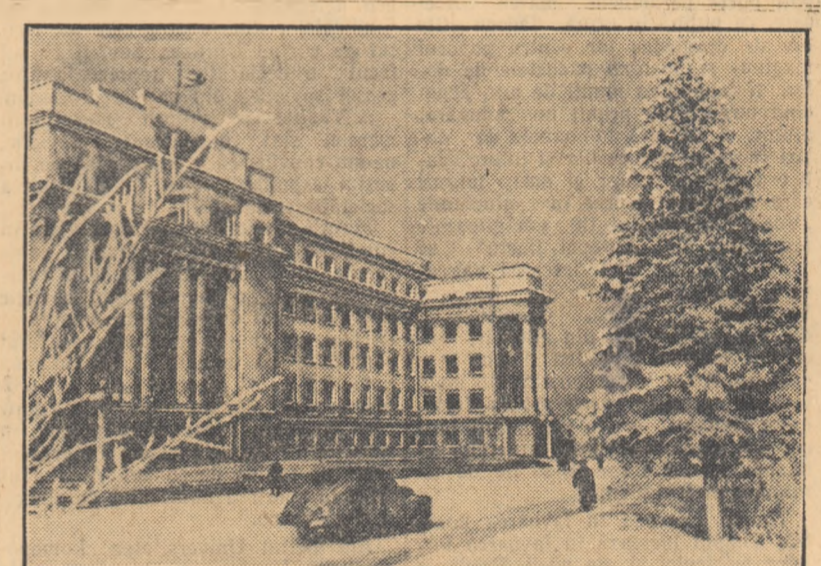
Cu ajutorul unei macarale de bord se lasă în apă un cilindru avînd fixată pe el printr-un sistem de articulație o sferă metalică. În această batisteră se află emițător de televiziune egal de televizor de pe vapor printr-un cablu. Într-o încălțăminte din mînerul montate la aparatul operatorului de comandă sfera cu tub de televiziune. La început, ecranul apare cenușiu, căci sfera nu „vedea” altceva decît nămol. Dar cînd draga a înaintat mai mult și aparatul a fost coborît a doua oară, pe ecran a apărut tabloul iantastic al împărăției submarine.

Unul din noile tipuri de instalații de televiziune, mult mai ieftin, mărește de două ori sfera de observații și poate fi coborît pînă la adîncimea de 400 de metri. Cînd batistera nimereste în zona întunericului vesnic se aprinde un reflector montat pe sferă. Cum însă unele vietuitoare din adîncul mărilor luze de lumină, a fost inventat un reflector cu raze ultraviolete a cărui lumină nu este percepută de către pești.

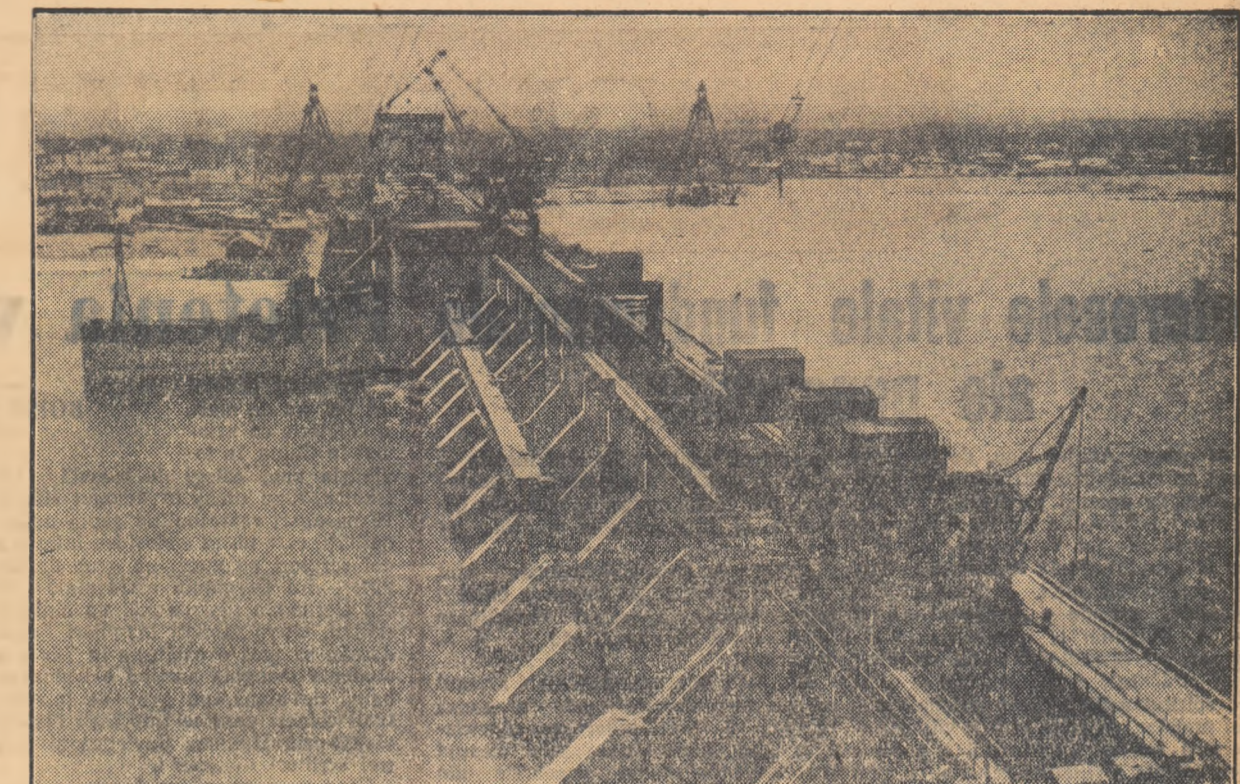
POSTA CONCURSULUI

Anunțăm participanții la concursul de jocuri distractive organizat de gazeta noastră că din motive tehnice decernarea premiilor se amîna la o dată care va fi comunicată în numărul viitor al ziarului.

TRAIAN I. LUCASOV

TRAIAN I. LUCASOV

Nijni Novgorod străvechiul oraș negusloresc de pe Volga, locul de baștină al marelui Gorki, poartă azi numele scriitorului. Dar oamenii sovietici nu i-au schimbat numai numele. În apropierea acestui oraș reînăscut se construiește acum o mare hidrocentrală. Un puternic baraj a încetățuit malurile bătrînilui fluviu.

„Inlocuitorii” în industria ușoară sovietică

STEFAN SIMION locuitor al ministrului Industriei Ușoare

În condițiile actualului nivel de dezvoltare a tehnicii, unul din principalele mijloace de sporire a producției este reducerea consumului de materii prime și materiale, prin folosirea în procesele de fabricație a unor noi tipuri de materiale, mai economice.

Trebue spus că termenul de „inlocuitor” nu este întotdeauna corect înțeles; folosirea inlocuitorilor este considerată de mulți ca o măsură temporară, urmînd substituirea unor materiale rare și costisitoare. Destui consideră chiar că inlocuitorii nu pot fi decît de calitate inferioară celei a materiilor prime naturale.

M-am convins o dată mai mult de această greșită concepție pe care am făcut-o de curînd în Uniunea Sovietică împreună cu delegația de specialiști, care a studiat la fața locului producția inlocuitorilor de piele. Cu acest prilej am vizitat, în afară de vestitele fabrici de încălțăminte „Comuna din Paris” din Moscova și „Skorohod” din Leningrad, fabricile de inlocuitori de piele din Moscova, Kazan și Leningrad.

În Uniunea Sovietică, la fabricarea încălțămîntei se folosesc cauciucul compact, cauciucul microporos, crepul, precum și produsul denumit „plastocaj”, care e o talpă sintetică, folosită în special la reparări. O atenție deosebită este acordată cauciucului microporos, care are o greutate specifică redusă. Institutul de cercetări științifice pentru inlocuitorii de piele a realizat cauciuc microporos cu o greutate specifică de 0,8-0,7, încă din anul 1952. Produsul prezintă calități superioare, fiind mai rezistent și mai comod la întrebunțare decît celelalte feluri de talpă.

Adăugînd 10-15% fibre scurte care în țesăturile din seminlină se mărește rezistența acestora și, în același timp, se ameliorează și aspectul țesăturii. Amestecînd fibre artificiale dar mai ales fibre sintetice în compoziția țesăturilor și tricotelajului, durata de folosire a acestora este mult sporită, realizîndu-se totodată economii im-

portante de materii prime vegetale. Acestea sînt numai cîteva exemple care dovedesc că astăzi fibrele artificiale și sintetice nu mai pot fi considerate simpli „inlocuitori” de materii prime naturale. Ele sînt, de fapt, noi materiale de preț fără de care în multe ramuri de producție tehnică modernă nu ar putea progresa. Pentru fabricarea noilor materiale sintetice, în Uniunea Sovietică există o ramură industrială aparte. În prezent, peste o treime din anvelopele de automobil se fabrică pe bază de cord din fibre artificiale sau sintetice (viscoză, kapron), ceea ce le face mult mai rezistente decît cele fabricate pe bază de cord din bumbac. Anvelopele fabricate din cord kapron sînt calitativ mai bune decît cele din viscoză: rezistența lor depășește de 2-3 ori rezistența anvelopelor pe bază de cord din viscoză.

În Uniunea Sovietică, fibrele artificiale sînt introduse pe scară largă și în tehnica izolației electrice, la fabricarea năvodurilor, a țesăturilor pentru filtre, a îmbrăcămintei de protecție a cablurilor etc. Se poate afirma, fără nici o exagerare, că țesăturile din fibre artificiale pot înlocui aproape toate țesăturile tehnice din fibre vegetale și că această înlocuire este extrem de eficientă, din toate punctele de vedere.

În cursul celui de al șaselea cincinal, în industria sovietică a fibrelor artificiale și sintetice ca și în industria chimică și de celuloză, care produc materii prime pentru fabricarea acestora, se vor face investiții de aproximativ 11 miliarde de ruble. În prezent, o preocupare de frunte a tehnicienilor sovietici este organizarea producției unor noi fibre sintetice — lavsan, nitron, precum și extinderea producției de kapron și anid.

Practica a dovedit că „inlocuitorii” sînt materialele prime ale industriei viitorului și cea mai bună dovadă în această privință o oferă Uniunea Sovietică, — țară cu inepuizabile surse de materii prime naturale, — unde, evident, lupta pentru așa-zisii inlocuitori nu este determinată de lipsa materiilor prime naturale. Folosirea în industria ușoară a materialelor artificiale și sintetice constituie o cale de sporire a volumului producției, o tendință firească în procesul de dezvoltare economică. Folosirea tot mai largă a „inlocuitorilor” va contribui la crearea belșugului de mărfuri de consum caracteristic societății comuniste care se construiește astăzi în U.R.S.S.

Noul sistem de planificare în acțiune

Pe câmpurile întinse ale colhozului din satul Podhojeje nu curge nici un rîuleț, cit de mic. Pămînturile sale se întind pe zeci de kilometri. Nicl o pădurice, nici un crîng, nici măcar un tufiș. Stepă și iar stepă, cit vezi cu ochii. Numai arăturile ocupă peste cinci mii de hectare. Dar pînă în ultimii ani aceste pămînturi roditoare erau prost folosite. Recoltele de cereale erau slabe. În ritm foarte înecet se dezvoltă și ramura zootehnică. La fiecare 100 de hectare de pămînt re-veneau cam cîte două vaci, iar de la fiecare vacă se obțineau mai puțin decît 1.000 de kilograme de lapte anual. De ce? Pentru că cîreada colhozului nu avea asigurată nutreț suficient.

— De vină era vechiul mod de planificare — își aminteste bătrînul agricultor Ivan Ivanovici Dergacev. — De sus ni se indica ce culturi și cît să însămîntăm, fără să se țină seama dacă aceste culturi aduc sau nu gospodăriei un venit bun.

În luna martie a anului trecut a fost dată publicității hotărîrea C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu privire la noul sistem de planificare în agricultură. Ea a dat un nou avînt inițiativei creatoare a colhozicilor, a deschis în fața lucrătorilor de la sate posibilități uriașe de dezvoltare a gospodăriei obștești. Au fost reduse însămîntările de plante care în condițiile acestei regiuni dau recolte slabe, cum ar fi, de pildă, orzul și grîul de primăvară. S-au extins în schimb semănăturile de grîu de toamnă și secară. Colhozicii au început să lucreze mai bine solul, să introducă în el mai multe îngrășăminte. Iată și rezultatele: în trei ani s-a strîns de pe aceeași suprafață de pămînt o producție globală de două ori și jumătate mai mare decît în trecut.

Noul sistem de planificare a jucat un rol de seama în crearea unei puternice baze furajere pentru animalele colhozului. Porumbul și-a ocupat locul meritat în rîndul celorlalte culturi agricole. De pe o parcelă de 100 de hectare de porumb colhozicii au obținut cîte 40 de chintale de boabe din stuleții. În fața lapte-cărară și cîte 300 de chintale de masă verde la hectare. Anul trecut, porumbul a ocupat peste 200 de hectare. Astfel s-au putut însiloza cîte 7,5 tone de porumb pentru fiecare vacă. Grija colhozicilor pentru dezvoltarea ramurii zootehnice a dat roade bune. Dacă în anul 1953 ei au obținut în medie de la fiecare vacă cîte 1.253 kg de lapte, în anul agricol 1955-1956 au obținut cîte 2.734 kg. Numai în anul agricol trecut sporul de lapte de la fiecare vacă a fost de 764 de kilograme. Azi, ferma colhozului are 225 de vaci — de peste două ori mai multe

decît cu trei ani în urmă. Creșterea șeptelului și în primul rînd ridicarea producției vitelor au permis să crească considerabil producția de lapte. Producția globală de lapte obținută în anul trecut a fost de 4.860 de chintale, față de 1.381 cît se obținuse în anul 1953.

Orice cifră am lua, orice indice am compara — pretutîndeni — să constatăm o creștere, un important pas înainte. Venitul bănesc al artelului, care cu trei-patru ani în urmă nu depășea 300.000 de ruble s-a apropiat anul trecut de două milioane de ruble.

S-au ridicat mai multe construcții noi ca: o magazie de cereale, o arie acoperită, un grajd pentru vițel și o cîcină. A fost construită o casă în care au fost mutate biblioteca, administrația colhozului, poșta și sovietul sătesc. Au fost construite o cantină și două case cu cîte două apartamente pentru membrii noi ai colhozului.

Astăzi toamnă satul Podhojeje a fost vizitat de tov. N. S. Hrusciov, prim secretar al C.C. al P.C.U.S. În sala spațioasă de la sediul gospodăriei s-au adunat membrii artelului. G. A. Raiskii, președintele colhozului, a vorbit despre gospodăria colhozului, despre transformările petrecute în artel în ultimii ani. S-a ținut o discuție aprinsă. Colhozicii au vorbit despre succesele mari dobîndite de colhoz în ultimul timp ca rezultat al înlăturării hotărîrilor partidului cu privire la agricultură. Totodată s-au scuzat la iveală, prin exemple și fapte concrete, uriașele rezerve și posibilități încă nefolosite ale colhozului!

— Cîte hectare de ogor negru aveți? — s-a întrebat tov. Hrusciov. — O mie două sute de hectare. — Mult, chiar foarte mult. Curațată risipă. Colhozurile din regiunile cu multă umezală se pot lipsi de ogor negru.

Colhozicilor li s-a dat sfatul să folosească mai rațional pămîntul. În condițiile existente este posibil și chiar necesar să fie semănat în ogor negru culturi timpurii, cum ar fi cartoful.

Și ce-ar fi să semănăm în ogor negru un amestec de mazărice și ovăz? — a sugerat tov. Hrusciov. — Măzăricea poate înlocui frînul, poate fi folosită ca nutreț însilozat și în același timp, este un bun premergător pentru culturile de toamnă. Pentru îngrășarea vacilor, vara, încercați să folosiți amestecul de porumb și mazărice.

Ingrășat 820 de porci — de 11 ori mai mult decît cu doi ani în urmă. — Pentru colhozul d-voastră asta-i prea puțin — a constatat N. S. Hrusciov. — D-voastră puteți îngrășa cel puțin 3.000 de porci anual. Pentru aceasta trebuie să vă gîndiți la reducerea maximă a consumului de muncă în această ramură, folosind troace și adăpători automate și alte mijloace ale mecanizării.

Veni vorba și despre porumb. — E o cultură minunată! Trebuie să extîndem semănăturile cu porumb — spuneau cu convingere colhozicii. — Negreșit! — îi susținu tov. Hrusciov. — Trebuie să extîndei cu curaj semănăturile de porumb pentru siloz, să pre a obține cantități suficiente pentru fiecare vacă. Cu nutreț însilozat trebuie hrănită nu numai cîreada de vaci cu lapte, ci toate vitele cornute mari.

În scopul creării unei puternice baze furajere pentru porci, colhozicilor li s-a recomandat să semene un cîmp cu porumb și să culegă stuleții cînd boabele sînt complet uscate, iar dacă acestea nu ajung să se coacă, să fie însilozate în fața lapte-cărar. Pentru a obține boabe pentru nutreț trebuie semănată soiuri de porumb cu tulpină joasă. Colhozul va trebui să organizeze o fermă de păsări și să crească o îlnă fină.

În cursul discuției ieșit la iveală că colhozul dispune de mari posibilități de dezvoltare a gospodăriei. Culegerea artelului, împreună cu specialității și colhozicilor, trebuie să so cotească cu atenție aceste posibilități. Dacă ele ar fi folosite rațional, încă în noul an colhozul și-ar putea dubla venitul.

„După o lună de la această discuție am trecut prin satul Podhojeje, iar ma turpie așternuse peste cîmpuri un strat gros de zăpădă. Dar ritmul muncii nu scăzuse de loc după sezonul recoltării. La ferma de vaci și la cea de porci, la magazia de cereale sau la atelierul colhozului — pretutîndeni munca era în toi. Acum crescătorii de vite se străduiesc să obțină și iarna aceeași cantitate de lapte cît murgau vara. În plus, mai au o grijă — a început sezonul fătării. Nu sînt lipsiți de grijii nici agrotehnicienii: împreună cu agronomul L. V. Stareva, ei pregătesc semîntele pentru însămîntările de primăvară, și transportorii îngrășămintele la cîmp. Constructorii înalță un nou grajd pentru 200 de vaci.

Anul 1956 a adus colhozului succese însemnate. Începe un nou — anul dezvoltării pe mai departe a gospodăriei artelului, anul folosirii noilor posibilități și rezerve.

Colhozul nostru dispune într-adevăr de mari posibilități pentru creșterea gospodăriei obștești —

— spune președintele artelului. — După înlînirea cu tovarășul Hrusciov, noi am cîntărit bine laptele, am chibzuit mult și am alcătuit un plan de dezvoltare a colhozului pentru următorii doi ani. Iată-l!..

Nu voi enumera aici toate capitolele acestui plan bogat, nu voi aminti toate cifrele. Ele sînt desigur argumentate, au o bază solidă. Voi aminti doar două: în anul 1957 venitul colhozului va atinge, după toate prevederile, 4.800.000 de ruble iar în anul 1958 va depăși 6.000.000 de ruble.

Ce va aduce colhozului folosirea rațională a ogorului negru? — Foarte mult — răspunde președintele. Luă apoi un creion, și începu să calculeze.

— Anul viitor vom însămînta 700 de hectare de ogor negru, dintre care 540 cu amestec de ovăz și mazărice, și 50 cu cartofi timpurii. Să începem cu cartofii. Presupunînd că anul viitor vom avea o recoltă mijlocie, vom culege cîte 60-70 chintale de cartofi timpurii la hectar, în total, 300-350 de chintale de cartofi. Dacă fiecare kilogram s-ar vinde doar cu două ruble, tot am obține 600.000-700.000 de ruble.

Am calculat că hrînînd vacile cu amestec de mazărice și ovăz, și porumb — pe care le vom semăna pe ogor ocupat vom obține sup.îmentar o cantitate de 1.500 de chintale de lapte. Exprîmînd această cantitate în bani, însemnă peste 200.000 de ruble venit suplimentar. Vom însiloza și cîteva tone de tone de fîn din aceste semănături. Cu alte cuvinte — aproape 1.000.000 de ruble venit suplimentar. Și gîndiți-vă că toate acestea sînt calculate doar pentru un an! — spune G. A. Raiskii.

În planul alcătuit de conducerea artelului se prevede că în 1957 colhozul va îngrășa 2.000 de porci iar în anul 1958 — 2.500. Astfel va obține cîte 45 de chintale de carne la 100 de hectare de teren agricol, față de 12 chintale cît a obținut anul trecut.

Anul acesta toate ramurile colhozului vor lua o mare dezvoltare. A și fost alcătuit un proiect pentru consolidarea fermei de păsări cu capacitatea de 10.000 de păsări ouătoare. Va crește de peste două ori și ferma de oi. Colhozul va cumpăra 100 de junci iar peste un an șeptelul de vaci va atinge numărul de 350. Într-un an, producția de lapte va fi dublată.

— Avem încă o sarcină importantă — spune în încheiere G. A. Raiskii. — Este vorba de construirea de case noi pentru colhozici, în primul rînd pentru noi inlocuitori. Numărul lor crește necontenit. Colhozul are nevoie de brațe de muncă și avem tot interesul să ne îngrijim de condițiile de trai ale noilor veniți.

N. ZAKOLUPIN

Din viață și din cărți

Operație sub electroncoză. În căutarea unor metode mai perfecționate de anestezierie în timpul operațiilor, oamenii de știință sovietici s-au oprit asupra electroncozării.

S-au creat numeroase aparate pentru acționarea electrică asupra sistemului nervos, dar acestea aveau rareori rezultate pozitive.

La Institutul de cercetări pentru aparatul și instrumentația chirurgicală experimentală s-a realizat o nouă instalație pentru electroncoză. Autorul ei, inginerul constructor I. Hudii, în urma unor cercetări îndelungate a găsit o soluție eficientă. Paralel cu un curent de impulsii el a folosit curentul galvanic.

În afară de aceasta, el a propus aplicarea electrozilor pe ochi și pe ceață în loc de aplicarea acestora între măduva spinării și cap, cum se făcea pînă acum.

Experiențele făcute pe animale au dat rezultate bune. Deoarece intensitatea curentului se mărește treptat, la animalele sub stare de narcotizare se tulbură activitatea cardiacă și respirația. Animalul supus operației nu reacționează la excitațiile dureroase și, după cîteva clipe de la întreruperea curentului se poate mișca și hrîni. Avantajele acestei metode de anestezierie față de felurile de narcotizare există în primul rînd, în lipsa de acțiune toxică asupra orga-

nismului și, în al doilea rînd, în posibilitatea de a suprima oricînd acțiunea narcotei.

Cu ajutorul noului aparat pentru electroncoză s-au făcut deja peste 100 de intervenții pe animale.

Flota savanților. În perioada anului geografic internațional, Academia de Științe a U.R.S.S. și diferite departamente organizează 25 de expediții, dintre care șase maritime.

La cererea Academiei, la unul din șantierele navale din sud a fost construită o nouă navă, „Nauka”, destinată unor cercetări complexe. Deplasamentul ei este de 103 tone. Motorul de 300 C.P. permite vasului să atingă viteza de 11 noduri. Pe navă există un laborator de hidrochimie, unul de microbiologie și al treilea de ihtiologie.

Alt vas nou, hotezat „Academicianul Kovalevski”, a fost dat uneia din cele mai vechi instituții științifice, înființată din inițiativa lui Mikluho-Maklai, și anume Stațiunii biologice „A. O. Kovalevski” din Sevastopol. Curînd vasul va porni în prima cursă. Savanții sovietici vor efectua observații ihtiologice, biologice și hidrobiologice în colaborare cu savanții din Bulgaria, România și alte țări. Vasul „Academicianul Kovalevski” este înzestrat cu cinci laboratoare și poate naviga 40 de zile fără escază.

În curînd va începe construirea altor băi solare att în Așhabad, cît și în alte orașe ale republicii. Pentru expedițiile care lucrează în iunitori calde se construiesc, după modelul băii solare, bucătări de campanie cu cazane care folosesc drept „combustibil” energia solară.

„Cine e mai prețios?”. Mihail Ivanovici Kalinin a povestit următoarea întâmplare, care s-a petrecut prin anul 1921.

Se afla la o întrunire în Ivanovo-Voznesensk, la care participau mulți muncitori și socialisti revoluționari. Discuția durase o zi întreagă.

În timp ce rostea cuvîntul de încheiere, M. I. Kalinin primi un bilețel plin de venin care glăsuia: „Cine e mai prețios pentru puterea sovietică — muncitorul sau țărănul? Și cine a făcut mai mult pentru revoluție — muncitorul sau țărănul?” După ce a citit acest bilețel, s-a dezlînat tînt un ropot de aplauze și rîsete sarcastice. Toți glîndeau: cum va ieși Kalinin din această încurcătură? Întrebarea era neașteptată! Iată însă răspunsul: „Dar, pentru om ce e mai prețios: piciorul drept sau stîng? În revoluția noastră a spune că este mai prețios muncitorul și mai puțin țărănul, e ca și cum ai tăia revoluția, ca și omului, piciorul stîng sau drept!”

